

Voorbeeldvraag Examen 2015 Formeel belastingrecht

Opgave 2

De aangifte inkomstenbelasting (IB) 2010 van Willem Wachelder geeft de inspecteur aanleiding om vragen te stellen over een ontvangen afkoopsom van een verzekeringsmaatschappij. Deze is niet in de aangifte opgenomen. De vragenbrief bereikt Willem enkele dagen voordat hij met vakantie gaat. Hij vraagt de inspecteur om een maand uitstel voor de beantwoording van de vragen. De inspecteur wil hem dat uitstel wel verlenen, maar bemerkt dat hij dan in tijdnood komt om de aanslag binnen de wettelijke termijn vast te stellen.

Daarom beslist de inspecteur om eerst de aanslag IB 2010 vast te stellen conform de aangifte en de discussie over de afkoopsom te voeren nadat Willem de aanslag heeft ontvangen. Hij deelt dat aan Willem mee. Die vindt het best, omdat het erop neerkomt dat hij dan ongeveer de extra tijd krijgt die hij vroeg. Op 22 september 2014 ontvangt Willem Wachelder de aanslag IB 2010. Zijn belastbaar inkomen van box 1 bedraagt – conform aangifte - € 28.614. De dagtekening van de aanslag is 29 september 2014.

- 1. Is de aanslag tijdig vastgesteld als nog gegeven is dat Willem op verzoek 10 maanden uitstel heeft gekregen, waarvan hij daadwerkelijk 6 maanden heeft gebruikt?**

Op 13 oktober 2014 ontvangt de inspecteur de reactie van Willem op de gestelde vragen. De inspecteur bemerkt dat zijn vermoeden dat de afkoopsom ten onrechte niet is aangegeven, juist is. Willem geeft in zijn brief ook ruitelijk toe dat de verzekeringsmaatschappij hem informatie heeft verstrekt over de belastbaarheid van de afkoopsom, maar dat hij dat nu pas bemerkt heeft. De inspecteur kondigt vervolgens aan de correcties te verwerken door middel van een navorderingsaanslag. Het belastbaar inkomen van box 1 wordt nader vastgesteld op € 61.337.

- 2. Kan de inspecteur navorderen op grond van de aanwezigheid van een 'nieuw feit'?**

Stel dat de inspecteur kan navorderen op één van de in artikel 16 AWR genoemde gronden.

De inspecteur vindt dat Willem Wachelder met betrekking tot deze afkoopsom een verwijt kan worden gemaakt, in die zin dat hij zich beter had moeten informeren voordat hij besloot de afkoopsom niet te vermelden. Daarom wil de inspecteur tegelijk met de navorderingsaanslag een verzuimboete opleggen.

- 3. Kan de inspecteur tegelijk met de navorderingsaanslag een verzuimboete opleggen?**

Willem Wachelder is het niet eens met de inmiddels opgelegde navorderingsaanslag IB 2010. Hij tekent bezwaar aan omdat de inspecteur een te hoog bedrag in aanmerking heeft genomen.

- 4. Kan de inspecteur, in dit geval, in de bezwaarfase gebruik maken van het leerstuk van de omkering van de bewijslast?**

Het wordt Willem Wachelder allemaal wat te veel van het goede. Hij wendt zich tot zijn buurman Frits van Beek, die bij een belastingadvieskantoor werkt. Voor een vriendenprijsje van € 75,- wil hij Willem wel helpen. Ook Frits brengt de inspecteur niet op andere gedachten.

Wel bemerkt Frits dat Willem vergeten is zijn uitgaven voor specifieke zorgkosten in aftrek te brengen. Daardoor wordt de hoogte van het in de navorderingsaanslag vastgestelde inkomen in box 1 met ruim € 1.100 verminderd. Een pleister op de wonde. Frits vraagt tevens namens Willem om een vergoeding. De inspecteur handhaaft zijn standpunt over de hoogte van de ontvangen afkoopsom, maar gaat akkoord met de aftrek specifieke zorgkosten.

- 5. Heeft Willem Wachelder recht op een vergoeding van de kosten van de bezwaarschriftprocedure, nu het bezwaar (gedeeltelijk) gegrond zal worden verklaard?**
- 6. Kan de ontvanger een vergoeding van de kosten van de bezwaarschriftprocedure verrekenen met openstaande belastingschulden van Willem, in geval de inspecteur een dergelijke vergoeding zou toekennen?**

Uitwerking

Opgave 2 (waardering 6 x 5 = 30 punten)

1. Is de aanslag tijdig vastgesteld als nog gegeven is dat Willem op verzoek 10 maanden uitstel heeft gekregen, waarvan hij daadwerkelijk 6 maanden heeft gebruikt?

Op grond van artikel 11, derde lid AWR vervalt de bevoegdheid tot het vaststellen van de aanslag drie jaar na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan. Deze termijn wordt verlengd met de duur van het *verleende* uitstel. Op grond van het vierde lid wordt de belastingschuld, waarvan de grootte eerst wordt vastgesteld na afloop van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, geacht te zijn ontstaan op het tijdstip waarop dat tijdvak eindigt. Dit geldt o.a voor de inkomstenbelasting.

Toegepast op de gegevens van deze casus betekent dat het volgende: de inkomstenbelastingsschuld over het tijdvak 2010 wordt geacht te zijn ontstaan op 31 december 2010. Daarbij moeten 3 jaren worden opgeteld: 31 december 2013. Vervolgens wordt deze termijn verlengd met 10 maanden (het *verleende* uitstel): 31 oktober 2014. De aanslag IB 2010 is gedagtekend 28 september 2014 en dus tijdig vastgesteld.

2. Kan de inspecteur navorderen op grond van de aanwezigheid van een nieuw feit?

De inspecteur heeft de aangifte IB 2010 beoordeeld en geconstateerd dat er twijfel is over de aanvaardbaarheid van de aangifte wat betreft het niet vermelden van een ontvangen afkoopsom van een verzekeringsmaatschappij. Teneinde de juistheid hiervan te kunnen beoordelen heeft hij Willem om informatie verzocht. De inspecteur voldoet hiermee aan zijn onderzoeksplicht.

De inspecteur wacht echter de afloop van het door hem gestarte onderzoek niet af, maar stelt de aanslag vast vóór ontvangst van de gevraagde informatie. Hiermee begaat de inspecteur een ambtelijk verzuim dat navordering op grond van een nieuw feit verhindert. De omstandigheid dat de informatie die de inspecteur ontvangt voor hem mogelijk nieuw is op het tijdstip van ontvangst doet hieraan niet af. Dat geldt eveneens voor de omstandigheid dat de termijn voor het opleggen van de aanslag dreigde te verlopen (HR BNB 2014/230, ECLI:NL:HR:2014:1527).

3. Kan de inspecteur tegelijk met navorderingsaanslag een verzuimboete opleggen?

De verzuimboeten zijn geregeld in de artikelen 67a tot en met 67cb AWR (en in de paragrafen 21 t/m 24B BBBB). In de onderhavige situatie gaat het om een aanslagbelasting (IB).

Het enige artikel dat specifiek handelt over aanslagbelastingen is artikel 67a AWR (en par. 21 BBBB). In dat artikel is aangegeven dat de verzuimboete uiterlijk bij het opleggen van de aanslag dient te worden opgelegd. De combinatie navorderingsaanslag IB met verzuimboete is daarom niet mogelijk.

Bovendien is in artikel 67a AWR een ander feit beboetbaar gesteld, namelijk het niet of niet tijdig doen van aangifte. Dat speelt in deze casus niet.

NB

Wel zou de inspecteur tegelijk met de navorderingsaanslag een vergrijpboete kunnen opleggen, op grond van artikel 67e AWR. Dan dient sprake te zijn van grove schuld dan wel opzet.

4. Kan de inspecteur, in dit geval, in de bezwaarfase gebruik maken van het leerstuk van de omkering (en verzwaring) van de bewijslast?

In artikel 25, derde lid AWR is de omkering van de bewijslast geregeld. Wil dat leerstuk aan bod komen dan moet één van de navolgende situaties zich voordoen:

- óf de vereiste aangifte is niet gedaan
- óf er is sprake van een onherroepelijk geworden informatiebeschikking.

In deze situatie is in ieder geval géén sprake van een onherroepelijk geworden informatiebeschikking. Blijft over het niet doen van de vereiste aangifte.

Hiervan is sprake indien:

- de aangifte inhoudelijk onjuist is én
- het aangegeven bedrag absoluut en relatief aanzienlijk te laag is én
- Willem zich ten tijde van het doen van aangifte bewust was of had moeten zijn dat daardoor een aanzienlijk bedrag aan verschuldigde belasting niet zou worden geheven.

Gelet op de hoogte van de correctie ($61.337 - 28.614 = € 32.723$) is aan de eerste 2 voorwaarden voldaan. Gelet op het antwoord van Willem over de door de verzekeringsmaatschappij verstrekte informatie is af te leiden dat Willem zich bewust had moeten zijn dat hij door het niet aangeven van de afkoopsom een aanzienlijk bedrag aan belasting niet zou worden geheven.

De omkering (en verzwaring) van de bewijslast is daarom aan de orde bij de behandeling van het bezwaarschrift. Willem moet overtuigend aantonen dat de navorderingsaanslag te hoog is.

5. Heeft Willem Wachelder recht op een proceskostenvergoeding, nu het bezwaar (gedeeltelijk) gegrond zal worden verklaard?

Op grond van artikel 7:15, tweede lid Awb worden de kosten die Willem in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken uitsluitend vergoed voorzover de vermindering van de navorderingsaanslag te wijten is aan een onrechtmatigheid van de inspecteur. Daarvan is hier geen sprake. De vermindering van de navorderingsaanslag wordt immers veroorzaakt door het eerst in de bezwaarfase claimen van deze aftrekpost. Deze omissie is geheel aan Willem toe te rekenen. Geen vergoeding van de gemaakte kosten derhalve.

6. Kan de ontvanger een vergoeding van de kosten van de bezwaarschriftprocedure verrekenen met openstaande belastingschulden van Willem, in geval de inspecteur een dergelijke vergoeding zou toekennen?

Op grond van artikel 24, eerste lid, letters a en b Invorderingswet (IW) kan de ontvanger aan de belastingschuldige (Willem) uit te betalen bedragen ter zake van met rijksbelastingen verband houdende vorderingen verrekenen met van Willem te innen belastingschulden. De vergoeding van de kosten van de bezwaarschriftenprocedure is zulk een met rijksbelastingen (IB) verband houdende vordering. De verrekening is daarom mogelijk.